

Magyar Királyi Dohánygyár

Szentgotthárdi Szakosított Otthon

Beküldés dátuma:	2016.03.14
Értéktárba rögzítve:	2016.03.22
Benyújtó kapcsolattartó személy:	Csuk Ferenc
Értéktár megnevezése:	Települési értéktár
Fellelhetőség helye:	Szentgotthárd, Hunyadi utca 29.

Szentgotthárdon kedvezőek voltak a feltételek a működéséhez, hiszen volt vasútvonala, és a környékén volt hagyománya a dohánytermesztésnek és –feldolgozásnak. Már az 1700-as évektől termesztettek a falvakban dohányt, amit az apátsági dohánygyárban dolgoztak fel.

A dohánygyár a Hunyadi utca gyárainak első előkertes épület-együttese lett. A főépület eklektikus stílusban, armírozott téglafalakkal készült. Két oldalán egy-egy különálló díszes, impozáns épület áll, amely a vezetők lakóháza volt: az egyikből iskola, majd kollégium lett, a másik pedig az Iskolaszanatórium (jelenleg Rehabilitációs Kórház) részévé vált, amellyel később összeépítették. 1928-ban 104 méter mély artézi kutat fúrattak, és a víztorony létesítésével megoldották a vízellátásukat. A víztoronynak a városképet meghatározó szerepe is volt.

A munka a dohánygyárban 1895-ben kezdődött meg, 1895-ben 345 főt, főleg nőket foglalkoztattak. 1910-ben már 893 dolgozója volt a gyárnak. A dolgozók állami nyugdíj jogosultságot szereztek.

Kezdetben rövidszivart, később szivart, majd 1935-től cigarettát is gyártottak. A termékek eleinte kézzel készültek, egy műszakos munkarendben. A termelés növelése érdekében gépeket állítottak üzembe, amiket a Kaszagyártól vásárolt árammal működtettek. Egy dolgozó nő nyolc óra alatt 1300-1400 cigarettát gyártott. 1940-ben közel 1,2 millió szivar készült belföldre és 22 millió külföldre. A II. világháború után az üzem gyártmányai között szerepelt pl. a pipadohány, a népszerű Munkás cigaretta, vagy a Faintos, az Ideál és a Csongor nevű szivar.

Kedvezőtlenül hatott a termelésre a trianoni határmódosítás, mert a dohányföldek legnagyobb része a nagyfalvi területen volt. 1948-ban a termelést leállították, a gépeket Egerbe szállították.

1952-ben Budapest megvásárolta a gyárat és területét, ahol szociális otthonot hoztak létre. Zömében elfekvő és elmebetegek kerültek Szentgotthárdra. A hatalmas kórtermek eredetileg műhelyek voltak, ezek nem feleltek meg az egészségügyi követelményeknek. Folyamatos átépítéssel kisebb kórtermeket hoztak létre, korszerűsítették az épületeket, és igazi betegotthonná alakították át. A Fővárosi Önkormányzat Pszichiátriai Betegek Otthonában jelenleg 700 beteg, továbbá 400 egészségügyi dolgozó és kiszolgáló személyzet van.